

2015-10-23

TJÄNSTESKRIVELSE
UBN 2014/242-630

Utbildningsnämnden

Samband mellan elevers resultat i årskurs 3 och 6

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningsenheten att föra in perspektivet om utvecklingen av elevers kunskaper över tid i kommande resultatdialoger med rektorer med årskurs 3-6
3. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningsenheten att tydliggöra det fortsatta arbetet med att följa elevers utveckling över tid i utvärderingsplanen för utbildningsnämnden för 2016.

Sammanfattning

I denna skrivelse redovisas hur elevers resultat i nationellt prov i årskurs 3 hänger samman med resultaten i årskurs 6. Elever med goda resultat i nationellt prov i årskurs 3 har ofta goda resultat i årskurs 6, och elever med låga resultat i årskurs 3 ligger ofta något lägre i årskurs 6. Men det finns också en hel del elever som avviker från mönstret, och framförallt är det många som inte nått kravnivån i samtliga delprov i årskurs 3 som sedan får goda resultat i årskurs 6. Flickornas resultat i svenska förbättrats mer än pojkarnas mellan årskurs 3 och 6, och detta även gällde när jämförelsen gjordes inom grupper med lika resultat i årskurs 3.

Utbildningsenheten menar att det är viktigt att uppföljningar och utvärderingar i ökad utsträckning sätter ljuset på elevernas resultatutveckling över tid. Detta för att sätta fokus på att alla elever, oavsett utgångsläge, ges stöd och stimulans för att utvecklas vidare.

Utbildningsenheten planerar att ta upp detta perspektiv i resultatdialoger med rektorer som ansvarar för årskurs 3-6. Utbildningsenheten återkommer till hur studien bör upprepas och utvecklas i utvärderingsplanen för utbildningsnämnden.

Ärendet

Utbildningsnämnden behandlade i november 2014 ett ärende om nya sätt att belysa elevresultat i grundskolan. Utbildningsenheten gavs då i uppdrag att undersöka sambandet mellan elevers resultat i årskurs 3 och 6, och uppdraget redovisas i denna tjänsteskrivelse.

Vid samma tillfälle gavs utbildningsenheten i uppdrag att genomföra resultatdialoger med rektorer med ansvar för elever i årskurs 7 för att belysa rektorernas bedömning av dessa elevers resultat. En samlad bild från resultatdialogerna redovisades för utbildningsnämnden i juni 2015.

Metod och genomförande

Utbildningsenheten samlar in elevers resultat i nationella prov i grundskolan från skolorna i Nacka. Insamlingen görs genom att utbildningsenheten får en kopia på de uppgifter som varje skola redovisar till SCB för den offentliga statistiken. Sedan några år sker insamlingen per elev. Utbildningsenheten redovisar i resultatredovisningen i september resultaten för kommunen totalt och per skola i de olika proven. Elevers utveckling mellan olika provtillfällen har däremot inte studerats.

I denna skrivelse redovisas hur resultaten i nationellt prov i årskurs 3 hänger samman med resultaten i årskurs 6. Resultaten gäller nationellt prov i årskurs 6 i skolor i Nacka våren 2015, som har jämförts med resultaten i nationellt prov i årskurs 3 tre år tidigare, dvs våren 2012.

Utbildningsenheten har endast provresultat från skolor i Nacka, vilket innebär att elever som flyttat in eller ut från kommunen inte kan följas resultatmässigt. Dessutom fanns ett bortfall för några skolor när det gäller insamlingen för årskurs 3 våren 2012, medan alla skolor redovisat resultaten för årskurs 6¹. Jämförelsen av resultat gäller de 1003 elever där utbildningsenheten har provresultat i både årskurs 3 och 6.

Tabell 1: Antal elever som utbildningsenheten har provresultat för

	Antal elever
provresultat endast i åk 3	91
provresultat endast i åk 6	423
provresultat i åk 3 och 6	1003
Totalt	1517

I jämförelsen mellan årskurs 3 och 6 bör man vara medveten om att proven utgår från kunskapskrav för den aktuella årskursen. Proven i årskurs 3 och 6 är alltså inte direkt jämförbara, men genom att titta på förändringen för eleverna över tid kan man ändå få en uppfattning om elevens utveckling mellan årskurs 3 och 6 vad gäller måluppfyllelsen i ett ämne.

¹ För årskurs 3 saknades resultat för Fisksåtraskolan, Futuraskolan AB Lännbo, Johannes Petriskolan, Nacka strands skola samt Saltsjö-Duvnäs skola. När det gäller årskurs 6 har Internationella Engelska skolan skickat in sina resultat efter redovisningen i september, vilket innebär att uppgifter finns för samtliga grundskolor i Nacka våren 2015.

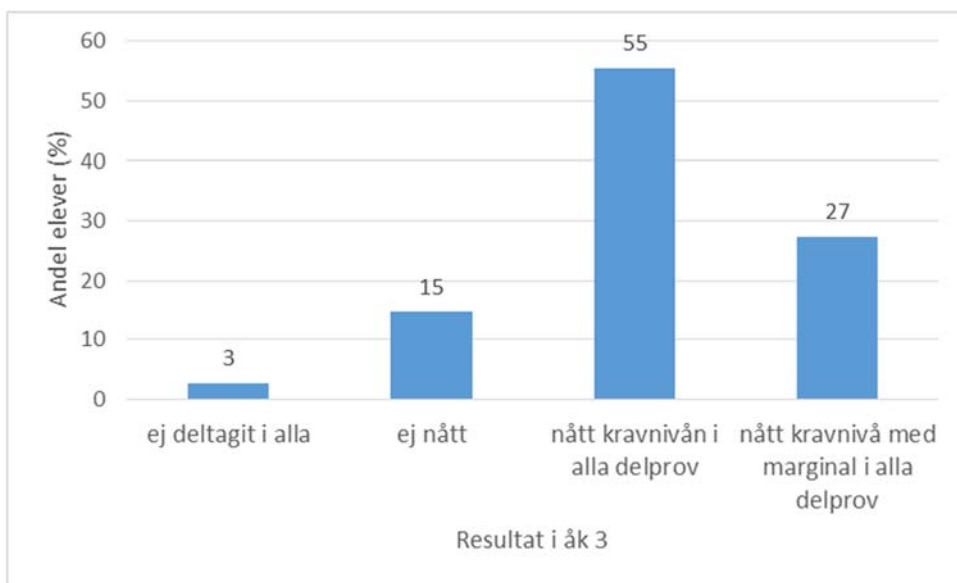
Proven i årskurs 3 har annan utformning än proven i årskurs 6 när det gäller hur resultaten redovisas. I årskurs 3 vägs inte resultaten från de 6-7 delproven samman, medan det i årskurs 6 ges ett samlat provbetyg. För årskurs 3 används måtten ”nått kravnivån i samtliga delprov” som i denna skrivelse delats upp på om eleven nått kravnivån med bred marginal² eller inte. Det bör noteras att det inte går att jämföra andelen med bred marginal i svenska och matematik utan måtten är skapade efter vad som är möjligt i respektive redovisning. Syftet med uppdelningen är att kunna se om det finns skillnader i hur det går för eleverna som har mycket höga resultat och för dem vars resultat ligger närmare kravnivån.

Resultat

Matematik

Figuren nedan visar resultaten för de 1003 eleverna i det nationella provet i årskurs 3 våren 2012. 83 procent av eleverna nådde kravnivån i varje delprov i årskurs 3 (tredje och fjärde stapeln i figuren). En dryg fjärdedel av eleverna nådde kravnivån med marginal. 15 procent nådde inte kravnivån i alla delprov.

Figur 1: Resultat i matematik i nationellt prov i årskurs 3 våren 2012

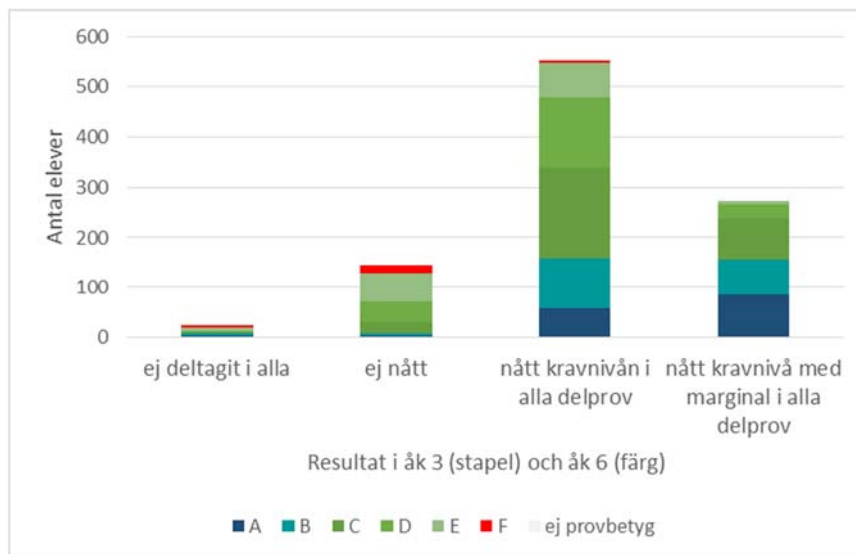

I det nationella provet i årskurs 6, se figuren nedan, fick flertalet elever som inte nådde kravnivån i årskurs 3 godkänt provbetyg, oftast betyget E, i årskurs 6. Bara en tiondel av dem som inte nått kravnivån i årskurs 3 fick F i årskurs 6.

Bland dem som nått kravnivån med marginal i årskurs 3 fick drygt hälften A eller B i årskurs 6. I gruppen som nått kravnivån men inte med bred marginal är resultaten i årskurs 6 blandade, från A till några enstaka F.

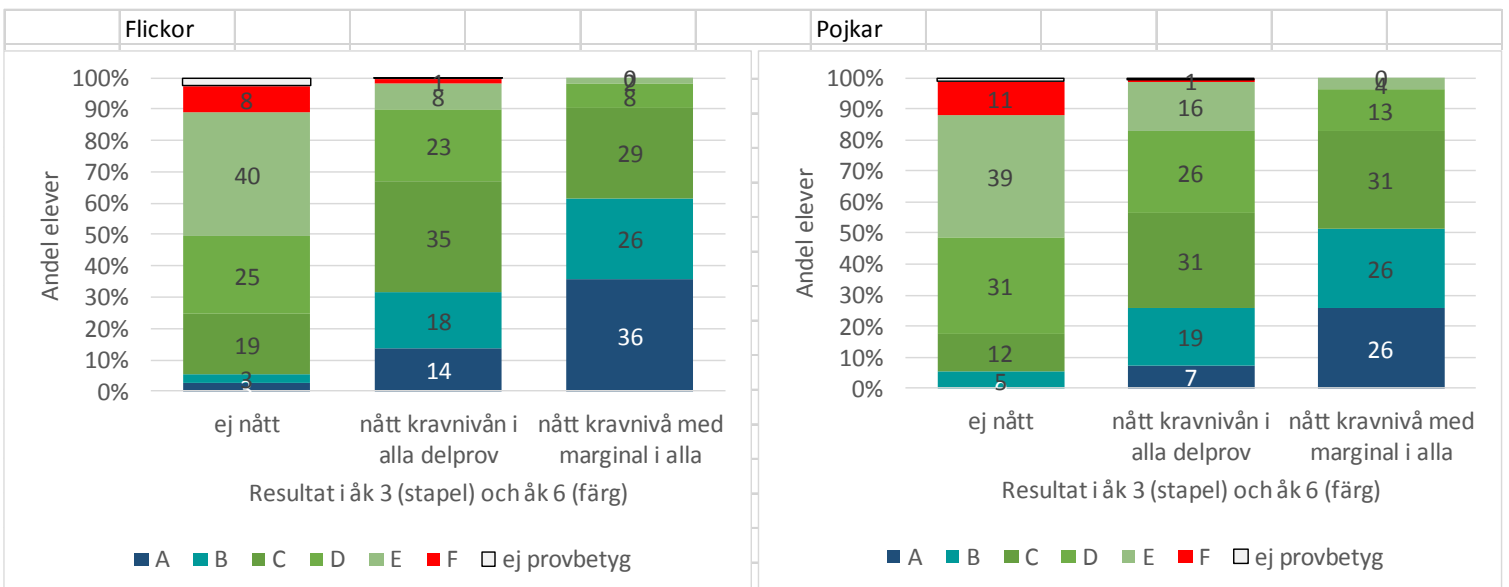
² Som bred marginal räknas i matematik minst 3 poäng över kravnivån i vart och ett av de sex delproven där poäng redovisas, i svenska maxpoäng i de två delprov (som gäller läsuppgifter) där poäng redovisas samt uppnådd kravnivå i övriga delprov.

Figur 2: Resultat i matematik i nationellt prov i årskurs 6 våren 2015 för elever med olika resultat i åk 3 våren 2012

Skillnaderna mellan könen i matematikresultaten är relativt små såväl i årskurs 3 som i 6. Något fler flickor än pojkar når kravnivån med marginal i årskurs 3, och något fler flickor får A i provbetyg i årskurs 6. Figuren nedan visar sambanden mellan resultaten i årskurs 3 och 6 för flickor respektive pojkar. Mönstren är relativt lika för könen. Den största skillnaden gäller gruppen elever som nått kravnivån med marginal i årskurs 3. Flickor i denna grupp fick i större utsträckning A än pojkar i gruppen.

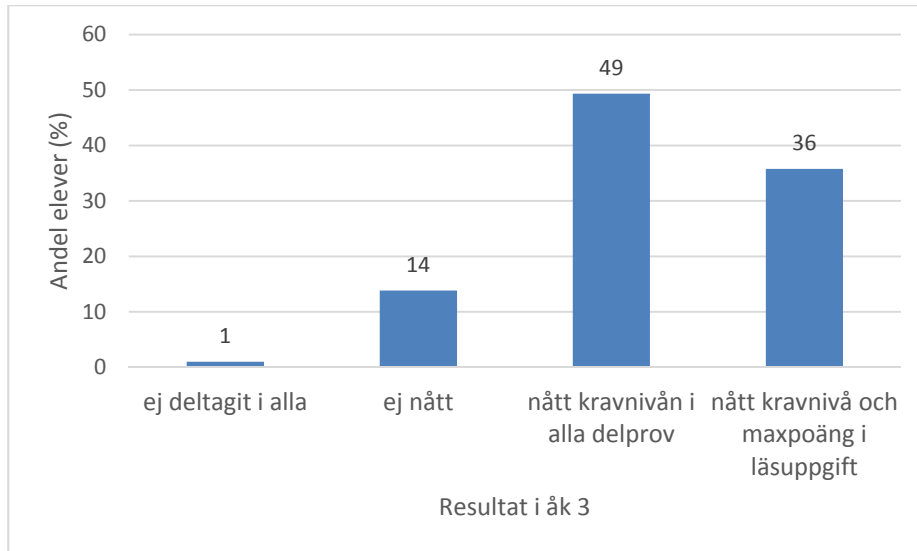
Figur 3: Resultat i matematik i nationellt prov i årskurs 6 våren 2015 för elever med olika resultat i åk 3 våren 2012, uppdelat på flickor och pojkar

Svenska

I svenska var det 85 procent av eleverna som nådde kravnivån i varje delprov i årskurs 3 (tredje och fjärde stapeln i figuren). En dryg tredjedel av eleverna nådde kravnivån med marginal. 14 procent nådde inte kravnivån i alla delprov.

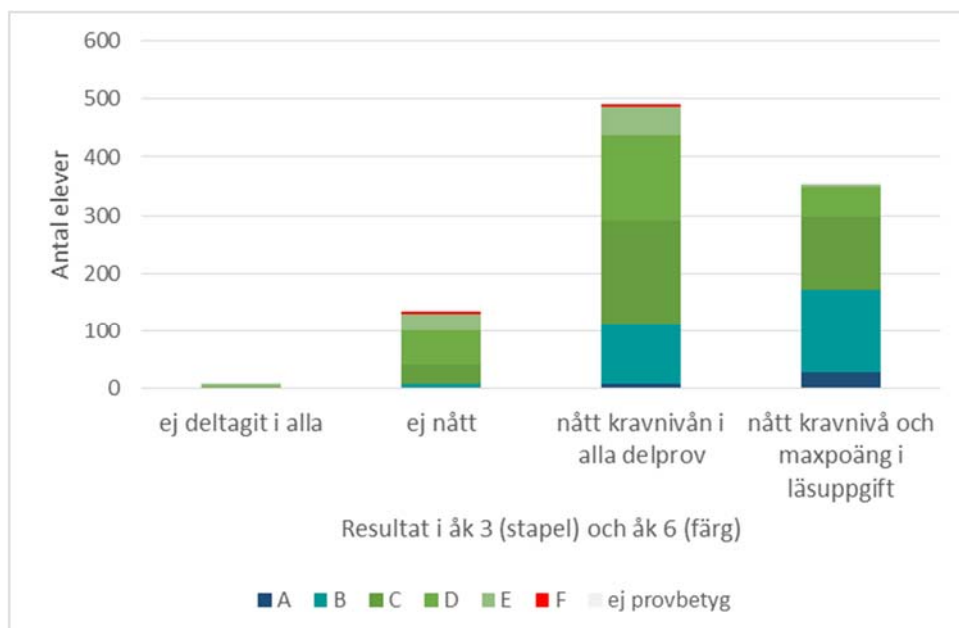
Figur 4: Resultat i svenska i nationellt prov i årskurs 3 våren 2012

Tre år senare fick flertalet elever som inte nådde kravnivån i årskurs 3 godkänt provbetyg, oftast betyget D i årskurs 6. Bara fyra procent av dem som inte nått kravnivån i årskurs 3 fick F i årskurs 6.

Bland dem som nått kravnivån med marginal i årskurs 3 fick drygt hälften A eller B i årskurs 6. I gruppen som nått kravnivån men inte med bred marginal i årskurs 3 varierade provbetygen i årskurs 6 från A till några enstaka F.

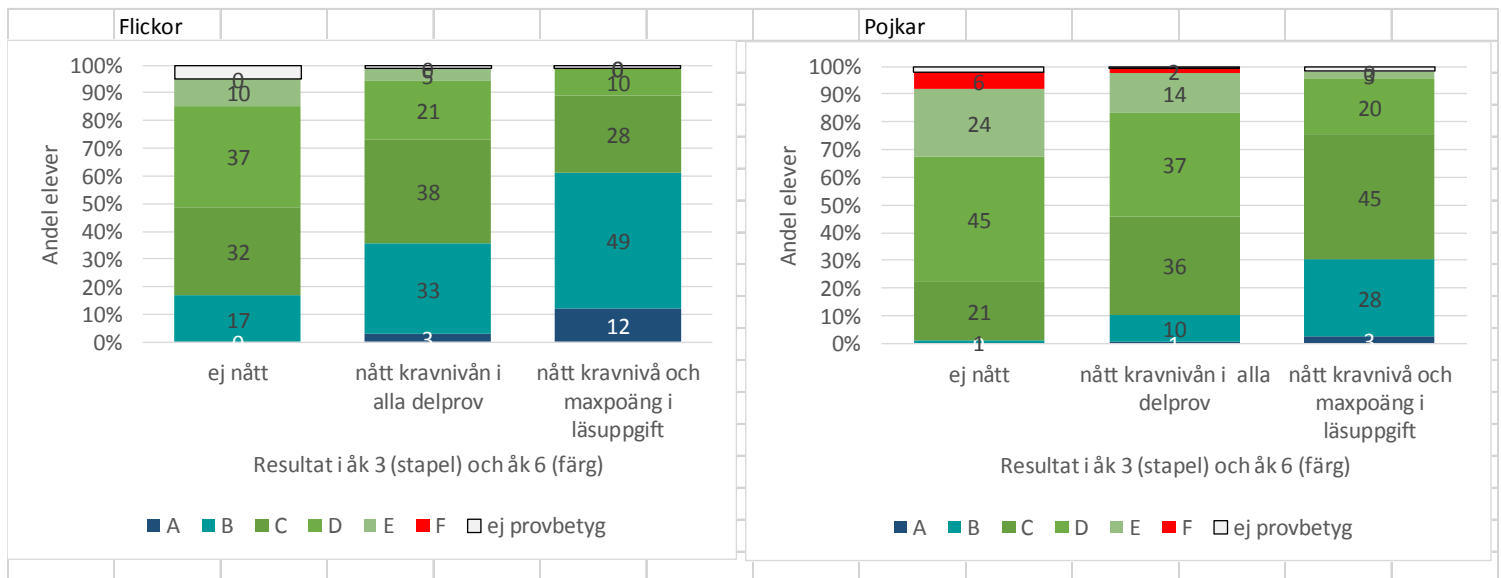
Figur 5: Resultat i svenska i nationellt prov i årskurs 6 våren 2015 för elever med olika resultat i årskurs 3 våren 2012

I svenska är skillnaderna i resultat mellan könen större än i matematik. Flickor har bättre resultat än pojkar i årskurs 3, och skillnaden är ännu tydligare i årskurs 6, där 45 procent av

flickorna får A eller B, jämfört med 15 procent av pojkarna. Som figuren nedan visar har flickor bättre resultat i årskurs 6 även när flickor och pojkar med samma resultat i årskurs 3 jämförs.

Figur 6: Resultat i svenska i nationellt prov i årskurs 6 våren 2015 för elever med olika resultat i åk 3 våren 2012, uppdelat på flickor och pojkar

Utbildningsenhetens analys och slutsatser

Ett viktigt strategiskt mål i Nacka kommun är maximal utveckling och stimulerande lärande. Därför är det viktigt att vi i uppföljningar och utvärderingar i ökad utsträckning sätter ljuset på elevernas resultatutveckling över tid, när vi nu för första gången har uppgifter för att kunna följa detta på samma sätt för alla elever. Därmed kan vi sätta fokus på att alla elever, oavsett utgångsläge, ges stöd och stimulans för att utvecklas vidare. Det är ett viktigt komplement till måluppfyllelsen vid en viss tidpunkt.

Jämförelser av elevers resultatutveckling över tid är emellertid ovanliga. Utbildningsenheten har inte hittat några exempel där resultat från nationella prov olika år knutits samman i en kommun eller på nationell nivå.

Våra resultat visar att det inte oväntat finns ett samband mellan elevers resultat i årskurs 3 och 6. Elever med goda resultat i nationellt prov i årskurs 3 har ofta goda resultat i årskurs 6, och elever med låga resultat i årskurs 3 ligger ofta något lägre i årskurs 6. Men det finns också en hel del elever som avviker från mönstret, och framförallt är det många som inte nått kravnivån i samtliga delprov i årskurs 3 som sedan får goda resultat i årskurs 6.

Det kan finnas olika förklaringar. Jämförelsen bygger förstås på att proven är tillförlitliga. Måttet att ha klarat kravnivån i alla delprov i årskurs 3 har inte samma grund som provbetygen i årskurs 6, vilket kan innebära att resultatet i årskurs 3 är ett trubbigare mått.

Ett gott resultat i årskurs 6 kan också vara ett resultat av att eleven fått bra stöd och stimulerats i sin kunskapsutveckling mellan årskurs 3 och 6.

Utbildningsenheten har tittat närmare på gruppen elever som inte nådde kravnivån i samtliga delprov i årskurs 3 och som fick A, B eller C i provbetyg i årskurs 6 i svenska eller matematik, det vill säga *elever som, med förbehåll för jämförbarheten i proven, kan sägas ha förbättrat sina resultat*. Gruppen har jämförts med dem som fick lägre provbetyg. Något fler av dem som fått A-C är flickor. Det går däremot inte att urskilja något mönster när det gäller vilka skolor de går på utan de är utspridda på många olika skolor. Elevgrupperna mätt på detta sätt blir på många skolor små. Vi har också tittat närmare på elever som klarat alla delprov med marginal i årskurs 3, och som fick provbetyg D, E eller F i årskurs 3, det vill säga *elever som, med förbehåll för jämförbarheten i proven, kan sägas ha försämrat sina resultat*. Även dessa elever är spridda på många olika skolor, och elevgrupperna är för små för att det ska gå att urskilja mönster. Pojkar är dock något överrepresenterade i gruppen som har försämrat sina resultat.

Två frågeställningar som det är viktigt att analysera vidare, och särskilt på skolnivå är:

1. Hur stödjer och stimulerar vi elever som har *låga resultat i årskurs 3*? Vad har vi gjort för dem som fick goda resultat i årskurs 6? Vad kan vi lära där resultaten i årskurs 6 blev låga?
2. Hur stödjer och stimulerar vi elever som har *goda resultat i årskurs 3*? Vad har vi gjort för dem som fick goda resultat i årskurs 6? Vad kan vi lära där resultaten i årskurs 6 blev låga?

Jämförelsen mellan könen ovan visade att flickornas resultat i svenska förbättrats mer än pojkarnas mellan årskurs 3 och 6, och detta gällde även när jämförelsen gjordes inom grupper med lika resultat i årskurs 3. Hur resultaten utvecklas för flickor respektive pojkar är också viktigt att varje skola analyserar.

På skolor bör nationella provresultat kunna användas som stöd i planering såväl för enskilda elever som för grupper. Om skolan dessutom kopplar samman resultat och följer elevers kunskapsutveckling ges ytterligare möjligheter att bedöma hur insatser för enskilda elever och undervisning för grupper fungerat. Utbildningsenheten planerar att belysa hur systematiskt detta genomförs i de resultatdialoger med rektorer på skolor med årskurs 3-6 som utbildningsnämnden redan beslutat om, och föreslår att utbildningsnämnden beslutar om denna inriktning. De diagram som finns i denna tjänsteskrivelse samt frågeställningarna ovan är ett stöd i diskussionerna med rektorerna. Resultatdialogerna kommer att genomföras i januari och februari 2016.

Utbildningsenheten menar att det är angeläget att upprepa och utveckla denna typ av studier i utvärderingsplanen för utbildningsnämnden för 2016. Det bör övervägas om betydelsen av faktorer som föräldrars utbildningsnivå ska belysas, vilket då kräver beställningar från SCB. För att göra denna typ av analyser med hög tillförlitlighet behöver data finnas från alla

skolor. Att flera skolor inte rapporterat in uppgifter om provresultat till kommunen, vilket gällde för årskurs 3 våren 2012, är ovanligt. Ofta saknas uppgifter endast från någon skola med få elever.

Konsekvenser för barn

Utgångspunkten för denna studie är att alla elever, oavsett utgångsläge, ges stöd och stimulans för att utvecklas vidare. Underlaget kan användas för att stimulera och stödja skolorna i arbetet med detta.

Carina Legerius
Utvärderingsexpert

Åsa Arnell
Utbildningsexpert

Lotta Valentin
Enhetschef